

กลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน ของ พงศก

The Female Character Presentation Strategies in
Pongsakorn's Detective Novels

ภูรีรัตน์ สายสุน^{*1} / ราชนัย นิลวรรณภา²

Phureerat Sailun^{*1} / Rachan Nillawannapha²

^{1,2} สาขาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม 44150, ประเทศไทย

^{1,2} Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University,
Maha Sarakham 44150, Thailand

^{*}Corresponding author E-mail: Lookplaphureerat@gmail.com

Received: January 14, 2025

Revised: February 28, 2025

Accepted: March 2, 2025

Abstract

This research article aims to study female character presentation strategies in six detective novels by Pongsakorn, The results showed three strategies, namely, the detective personality presentation strategy, the interactive presentation strategy, and the status and role presentation strategy which is female characters with the ability to solve various cases, the author puts forward a good detective personality presentation, namely, analytical thinking ability, meticulousness, calmness, patience, persistence, courage, observation, decisiveness, and quick wit that help handling various problems. Therefore, the characters can be able to accurately and justly unravel murder cases. The interactive presentation strategies for characters to interact with family and society were found to be mostly about helping others, sacrificing, and forgiving. Presentation strategies for various statuses and roles, such as daughter, mother, and wife, reflect the image of female characters in the social context with cultural dimensions of class, ethnicity, gender, status, and belief in order to create acceptance and equality between male and female characters.

Keyword: character presentation strategy, female character, detective novels

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร จำนวน 6 เล่ม ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิง 3 กลวิธี คือ กลวิธีการนำเสนอด้านบุคลิกภาพนักสืบของตัวละครหญิง กลวิธีการนำเสนอด้านปฏิสัมพันธ์ และกลวิธีการนำเสนอด้านสถานภาพและบทบาท ซึ่งกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงให้มีความสามารถในการคิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ผู้เขียนมีการนำเสนอกลวิธีด้านบุคลิกภาพที่หลากหลาย ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความละเอียดรอบคอบ ใจเย็น อดทนอดกลั้น มีความมุ่งมั่นตั้งใจ มีความกล้าหาญ เป็นคนช่างสังเกต กล้าตัดสินใจมีไหวพริบปฏิภาณสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ สามารถคลี่คลายเรื่องราวในคดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นได้ด้วยความถูกต้องและยุติธรรม กลวิธีการนำเสนอด้านปฏิสัมพันธ์พบปฏิสัมพันธ์กันในครอบครัวและสังคม โดยส่วนใหญ่นำเสนอการช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ และให้อภัย และกลวิธีการนำเสนอด้านสถานภาพพบการนำเสนอบทบาทที่หลากหลาย เช่น บทบาทความเป็นลูกสาว บทบาทความเป็นแม่ และบทบาทความเป็นภรรยา เพื่อสะท้อนภาพลักษณ์ของตัวละครหญิง โดยมีสถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงในบริบททางสังคมที่มีมิติวัฒนธรรมของชนชั้น ชชาติพันธุ์ เพศ สถานะ ความเชื่อ เพื่อสร้างการยอมรับ ความเท่าเทียมกันระหว่างตัวละครชายและตัวละครหญิง

คำสำคัญ: กลวิธีการนำเสนอตัวละคร, ตัวละครหญิง, นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน

บทนำ

นวนิยายเป็นรูปแบบของวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่มีความนิยมจากผู้อ่านมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื้อหาที่มีความสนุกสนานสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้อ่าน มีความสมจริงทั้งด้านเนื้อหาและตัวละคร การนำเสนอมุ่งเน้นให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อถือและรู้สึกคล้อยตามไปกับเรื่อง นวนิยายมีหลายประเภทไม่ว่าจะเป็นนวนิยายแนวการเมือง แนวรัก สะท้อนปัญหาสังคม รวมถึงนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน

นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน (Detective Novels) หรืออาชญนิยาย (Mystery Novels) เป็นนวนิยายที่มีลักษณะการดำเนินเรื่องราวที่ซับซ้อนเน้นการสืบสวนสอบสวนและมีการคลายปมปัญหาเป็นหลัก ดังที่ Nukulkit (1996, p. 191) ได้กล่าวไว้ว่า อาชญนิยายและเรื่องลึกลับ (Detective and Mystery Novels) หมายถึง นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวถึงเรื่องการสืบคดีต่าง ๆ กล่าวถึงเรื่องความลึกลับที่ต้องการพิสูจน์ ซึ่งได้รับการคลี่คลายคดีโดยนักสืบ จะต้องอาศัยร่องรอยหรือเงื่อนไขที่มีอยู่จากหลักฐานต่าง ๆ เพื่อสืบหาตัวคนร้าย โดยวิธีการสืบหาจากข้อมูลหลักฐานศพของผู้ตาย โดยอาศัยกระบวนการทางการแพทย์และศาสตร์ความรู้ต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการสืบคดี อีกทั้งยังมีการใช้พลังเหนือธรรมชาติ เช่น วิชาไสยศาสตร์ เข้ามามีส่วนในการดำเนินเรื่องเพื่อสร้างความตื่นเต้นและน่าติดตามมากยิ่งขึ้น

นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของไทยพัฒนารูปแบบอย่างซับซ้อน ตลอดจนถ่ายทอดปมปัญหาและเรื่องราวของผู้คนร่วมสมัยที่เป็นการตีแผ่ด้านมืดของจิตใจมนุษย์ผ่านเนื้อหาที่ปรากฏอย่างโดดเด่น

ในผลงานของ “พงศกร” เป็นนามปากกาของนายแพทย์พงศกร จินดาวัฒน์ นักเขียนซึ่งมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในผลงานซีรีส์ผ้า และนวนิยายแนวเหนือธรรมชาติจนได้รับการยกย่องว่าเป็น “เจ้าพ่อนวนิยายลึกลับสยามขวัญ” ต่อมาพงศกรได้เขียนนวนิยายสืบสวนสอบสวนเริ่มจากเรื่อง ปริศนาทะเล ซึ่งมีแนวเป็นนักสืบที่เป็นเรื่องลึกลับแบบเบา ๆ จากนั้นจึงได้พัฒนาการเขียนนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนแบบที่เรียกจริงเป็นนวนิยายซีรีส์ “สายเลือดนักสืบหญิง” ซึ่งประกอบด้วยนวนิยายชุดนักสืบสตรีศรีอยุธยา และชุดคุณหญิงยอดนักสืบที่ผู้เขียนได้นำเสนอตัวละครหญิงอย่างโดดเด่นและมีการดำเนินเรื่องที่แตกต่างจากนักเขียนคนอื่น เนื่องจากนวนิยายของพงศกรได้มีการสอดแทรกแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิง และสะท้อนภาพลักษณ์ของตัวละครหญิงออกมาให้สังคมได้รับรู้ ซึ่งมีบทบาทและสถานภาพแตกต่างกัน พงศกรนำเสนอในลักษณะเชิงสืบสวนสอบสวนโดยการนำลักษณะพิเศษของผืนผ้ามาเป็นกุญแจสำคัญในการแก้ไขปริศนา ตลอดจนการประยุกต์เอาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของผ้าชั้นสูงที่ราชสำนักในสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ตอนต้นที่สวางไวใช้เฉพาะในราชสำนัก ซึ่งขุนนางที่ได้รับพระราชทานตามบรรดาศักดิ์ โดยลวดลายบนผ้าจะบอกถึงลำดับชั้น ตำแหน่ง และหน่วยงานของผู้สวมใส่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมเชิงประวัติศาสตร์ การเมือง การปกครอง มาสร้างสรรคเข้ากับความรู้เห็นเหนือธรรมชาติ ตลอดจนการนำกระบวนการสืบสวนสอบสวนด้านการแพทย์นิติเวช การชันสูตร เข้ามาช่วยเพื่อหาสาเหตุผลของการตายและเชื่อมโยงไปหาตัวคนร้ายได้ นอกจากนี้ยังได้นำเสนอให้เห็นถึงอิทธิพลของบริบททางสังคมที่มีต่อการนำเสนอตัวละครหญิงแสดงให้เห็นถึงความซับซ้อนทางมิติวัฒนธรรม และสังคมในมิติของชนชั้นชาติพันธุ์ เพศ สถานะ ความเชื่อ และค่านิยมผ่านเส้นทางความรัก เรื่องลึกลับของตัวละครได้อย่างแนบเนียน โดยตัวละครหญิงมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่นักสืบ เพื่อค้นหาความจริงและค้นหาตัวผู้กระทำความผิด อีกทั้งแต่ละคดีล้วนเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับราชสำนักในสมัยอยุธยาและสมัยรัชกาลที่ 7 แม้ว่าบทบาทจะขัดแย้งกับค่านิยมของสังคมในสมัยนั้น ซึ่งผู้หญิงมีบทบาททางสังคมน้อยกว่าผู้ชาย ดังที่ Sangkaphan (1995, p. 82) กล่าวว่า สถานที่ทำงานของผู้หญิงจึงเป็นทั้งบ้านและรับผิดชอบทุกอย่างภายในบ้าน ส่วนผู้ชายก็รับผิดชอบทุกอย่างนอกบ้าน ดังจะเห็นได้ว่าในนวนิยายชุดนี้มีกลวิธีการนำเสนอตัวละครฝ่ายหญิงให้มีความเฉลียวฉลาด มีความสามารถในการไขคดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นด้วยความรู้ความสามารถของตนเองทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีการแทรกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ รวมถึงบุคคลที่มีตัวตนจริงในอดีตปรากฏอยู่ในเรื่องด้วย ทำให้ผู้อ่านเกิดความสุขสนทนและประทับใจตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

ด้วยความสำคัญดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร โดยศึกษานวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร จำนวน 6 เล่ม ได้แก่ สายกินรี ลานเหมราช ลายราชสีห์ เปลวนกนก ฉัตรนกนก และเชือกนก โดยประยุกต์ใช้แนวคิดกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงและสตรีนิยมมาเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์ การศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นวิธีการศึกษาที่สัมพันธ์กันระหว่างการนำเสนอตัวละครหญิงกับสตรีนิยมที่นักเขียนชายถ่ายทอดผ่านวรรณกรรมประเภทนวนิยายเชิงสืบสวนสอบสวน โดยการนำเอาลักษณะพิเศษของผ้าและเครื่องประดับของผู้หญิง ตลอดจนการนำศาสตร์ทางการแพทย์เข้ามาเป็นกุญแจสำคัญในการไขปริศนา ซึ่งตัวละครหญิงมีบทบาทสำคัญในบริบททางสังคมที่มีมิติวัฒนธรรมสังคมในยุคสมัยอยุธยา และสมัยรัชกาลที่ 7 ที่มีมิติของชนชั้นชาติพันธุ์ เพศ สถานะ ความเชื่อ และค่านิยมผ่านเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างน่าสนใจ อีกทั้งยังสามารถนำไปศึกษาทั้งกลวิธีการนำเสนอตัวละครและภาพลักษณ์ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร

ขอบเขตของการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน ซึ่งมีตัวละครหญิงมีบทบาทสำคัญในการดำเนินเรื่อง โดยนามปากกาของพงศกรเป็นผู้ประพันธ์คนเดียว จำนวน 6 เล่ม ประกอบด้วย 2 ชุด คือ ชุดนักสืบสตรีอยุธยา ได้แก่ ลายกินรี ลานเหมราษ และลายราชสีห์ และชุดคุณหญิงยอดนักสืบ ได้แก่ เปลวนก นัตรนก และเชิฏกนก

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร ผู้วิจัยได้ทบทวนความคิดของ Punnotok (1984, p. 105) ได้ให้แนวคิดในการวิเคราะห์ตัวละครไว้ว่ากลวิธีการนำเสนอบุคลิกภาพของตัวละครสำคัญ ๆ ในเรื่องของผู้เขียนสร้างไว้อย่างมีชีวิตตลอดจนการให้รายละเอียดภูมิหลังของตัวละครเหมาะสมกับบทบาทที่ปรากฏอยู่ในท้องเรื่องหรือบุคลิกภาพที่น่าสนใจแปลกใหม่นอกจากนี้มืองค์ประกอบในกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงที่ผู้อ่านต้องพิจารณาดังที่ Prachakul (2009, pp. 158 - 162) ได้กล่าวไว้ว่า แท้จริงแล้วตัวละครที่เราเห็นโลดแล่นอยู่ในนวนิยายนั้นเป็นเพียงภาพที่สร้างขึ้นจากองค์ประกอบต่าง ๆ และมีวิธีการนำเสนอให้ผู้อ่านรับรู้ในการสร้างตัวละครหนึ่ง ๆ โดยนำเสนอใน 2 วิธี คือ การนำเสนอโดยตรง และการนำเสนอโดยอ้อม สอดคล้องกับ Chaaisnwatthana (2009, pp. 121 - 122) การนำเสนอลักษณะตัวละครของผู้ประพันธ์ โดยการบรรยายอุปนิสัยของตัวละครโดยตรง การบอกนิสัยใจคอของตัวละครผ่านพฤติกรรมการบอกอุปนิสัยของตัวละครผ่านความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง และการบอกอุปนิสัยของตัวละครจากความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวละครอื่น ๆ

Phurisinsit (2002) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสตรีนิยมไว้ว่า หัวใจของปิตาธิปไตยในการควบคุมและกดขี่ผู้หญิง สอดคล้องกับ Patket (2008, p. 43) กล่าวถึง แนวคิดสตรีนิยมที่มีรากฐานอยู่บนความเชื่อ ความคิดของผู้หญิงสมัยใหม่ มีอิสระ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง เนื่องจากความมั่นใจในใจที่ถูกบ่มเพาะมาด้วยการศึกษา ที่ขัดแย้งกับผู้ชาย ส่งผลทำให้ความเท่าเทียมและสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิตของผู้สตรีเพศนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ได้ถูกตีกรอบไว้ด้วยข้อจำกัดทางเวลา สถานที่ หรือการศึกษา

จากแนวคิดกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงและแนวคิดสตรีนิยมข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดนี้มาใช้ในการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิง โดยวิเคราะห์การนำเสนอตัวละครหญิงที่อธิบายบุคลิกภาพ พฤติกรรม การกระทำ คำพูดของตัวละคร ดังนั้นพฤติกรรมของตัวละครหญิงที่ปรากฏในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกรซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดนี้มาพิจารณาบุคลิกภาพ ปฏิสัมพันธ์ สถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงผ่านกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แนวคิดกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิง และแนวคิดสตรีนิยมที่สื่อให้เห็นกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงของพงศกรในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจากนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร จำนวน 6 เล่ม ประกอบด้วย 2 ชุด คือ ชุดนักสืบสตรีอยุธยา ได้แก่ ลายกินรี ลายเหมราษ และลายราชสีห์ และชุดคุณหญิงยอดนักสืบ ได้แก่ เปลวนก ผีตรนก และเชือกนก
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร โดยแบ่งการวิเคราะห์ตามประเด็นต่อไปนี้ กลวิธีการนำเสนอด้านบุคลิกภาพนักสืบของตัวละครหญิง กลวิธีการนำเสนอด้านปฏิสัมพันธ์ และกลวิธีการนำเสนอด้านสถานภาพและบทบาท
3. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **กลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิง** หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่พงศกรใช้ในการสร้างตัวละครหญิงสื่อสารผ่านเรื่องราวในนวนิยาย เพื่อสะท้อนบทบาท หน้าที่ สถานภาพต่าง ๆ ที่ปรากฏในสังคม ซึ่งมีวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ กลวิธีการนำเสนอด้านบุคลิกภาพนักสืบของตัวละครหญิง กลวิธีการนำเสนอด้านปฏิสัมพันธ์ กลวิธีการนำเสนอด้านสถานภาพและบทบาท
2. **นวนิยายแนวสืบสวนสอบสวน** หมายถึง นวนิยายที่มีการสร้างเรื่องราวเหตุการณ์เกี่ยวกับคดีอาชญากรรม ภายในเรื่องนำไปสู่การสืบหาความจริง โดยตัวละครหญิงทำหน้าที่เป็นนักสืบเพื่อคลี่คลายปมปัญหาของเหตุการณ์อาชญากรรมเหล่านั้น

ผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่า กลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร เพื่อสะท้อนบุคลิกภาพ ปฏิสัมพันธ์ สถานภาพและบทบาทของตัวละครหญิงผ่านกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงพบกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิง 3 วิธี ดังนี้

1. กลวิธีการนำเสนอด้านบุคลิกภาพนักสืบของตัวละครหญิง

จากการศึกษากลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกรพบว่า มีการนำเสนอด้านบุคลิกภาพนักสืบของตัวละครหญิง 8 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

1.1 ตัวละครหญิงมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์

การมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ เป็นลักษณะสำคัญที่นักสืบทุกคนจะต้องมี เพราะเราไม่ทราบเหตุการณ์อาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น ใครเป็นผู้กระทำหรือผู้อยู่เบื้องหลังการกระทำ และทำไปด้วยสาเหตุใด จึงต้องอาศัยการวิเคราะห์จากหลักฐานที่สามารถเก็บได้จากสถานที่เกิดเหตุ วัตถุ

พยาน พยานบุคคล แล้วจึงนำข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บได้ทั้งหมดนั้นมาประมวลเข้าด้วยกัน เพื่อจะได้คลี่คลายคดีที่เกิดขึ้น จึงสามารถจับกุมตัวคนร้ายได้อย่างถูกต้องว่าใครเป็นผู้ลงมือสังหารและวัตถุประสงคที่ทำลงไปนั้นเพราะอะไร (Kukiat, 2020, p. 131)

ตัวอย่างที่ 1

“ท่าทางของบุรุษที่บุกเข้ามาจะปลูกปล้ำฉัน ไม่ใช่เข้ามาโดยบังเอิญ และไม่ใช่ครั้งแรกที่มันเข้ามา” เจ้าจอมสารก็เอ่ยด้วยความมั่นใจ “มันเดินเหินอย่างชำนาญ รู้จักหนทางในวัง รู้จักห้องหับต่าง ๆ ในตำหนักเป็นอย่างดี ตอนที่ฉันแทงมันบาดเจ็บ คนร้ายวิ่งไปอย่างคล่องแคล่ว หากเป็นคนที่เพิ่งเข้ามาครั้งแรกไม่มีทางหนีจากพวกโซลนไปได้แน่”

(Pongsakorn, 2018b, p. 354)

จากตัวอย่าง ความสามารถของตัวละครหญิงเจ้าจอมสารที่ใช้สติปัญญาในการพิจารณาทบทวนเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นกับตัวเองว่าบุรุษที่จะทำร้ายเธอนั้นต้องเข้าออกในตำหนักของเจ้าจอมนุชกับเจ้าจอมฉิมมาเป็นเวลานานแล้ว เพราะรู้จักทางเดินในตำหนักอย่างดีและสามารถหลบเลี่ยงการจับกุมของโซลนได้

1.2 ตัวละครหญิงมีความละเอียด รอบคอบ ใจเย็น อดทนอดกลั้น

ความละเอียด รอบคอบใจเย็น อดทนอดกลั้น เป็นคุณลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งของนักสืบ เพราะในการพิสูจน์หลักฐานความจริงของคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นจำเป็นต้องมีการสืบหาพยานและหลักฐานทั้งที่เป็นวัตถุและบุคคล นักสืบจึงต้องมีความละเอียดรอบคอบอย่างที่สุด ไม่ด่วนสรุปว่าใครเป็นฆาตกรจนกว่าจะหาหลักฐานมาพิสูจน์ให้มากที่สุด ซึ่งจะต้องใช้เวลา ฉะนั้นนักสืบที่ดีจะต้องมีความรอบคอบ อดทน อดกลั้น ใจเย็น รู้จักรอคอยเพื่อความแน่นอนชัดเจน สามารถจับตัวผู้กระทำผิดได้ถูกต้องไม่ผิดคน

ตัวอย่างที่ 2

“ฉันไม่ได้เมา” เจ้าจอมสารก็กระพริบพริบด้วยความขัดใจ เธอไม่อยากบอกให้รู้ว่าทั้งหมดเป็นแผนของเธอเอง สารก็ซ่อนแผนแกล้งเมา เพื่อให้สองเจ้าจอมตายไป ก่อนจะมาตำหนิเจ้าจอมนุชและเจ้าจอมฉิมในค่านนี้ สารก็พอจะคาดการณ์ได้ล่วงหน้าแล้วว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง พอโหมตเคยสอนพี่สาวให้ระวังตัวว่าจะถูกคนมอมเมาได้ เธอจึงเตรียมเคียวว่านรางจืด อมกาทองขมิ้นเอาไว้ในกระพุ้งแก้มเตรียมสำหรับถอนพิษเหล้ามาก่อนหน้านี้แล้ว เจ้าจอมทั้งสองพยายามมอมเมาเธออย่างไร ก็ไม่มีวันได้ผลที่สารก็แกล้งทำเป็นเมา เพราะอยากจะรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นต่อไปต่างหาก

(Pongsakorn, 2018b, pp. 331 - 332)

จากตัวบทข้างต้นตัวละครหญิงเจ้าจอมสารก็เข้ามาในตำหนักของเจ้าจอมฉิมและเจ้าจอมนุชเพื่อหาหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับสาเหตุการเสียชีวิตของเจ้าจอมดอกแก้ว ก่อนที่จะเข้ามาเจ้าจอมสารก็วางแผนไว้เป็นอย่างดี โดยเคียวว่านรางจืดก่อนเข้ามาในตำหนักและแกล้งเมาเหล้าอึ่ง เพื่อให้เจ้าจอมฉิมและเจ้าจอมนุชหลงเชื่อ ดังจะเห็นได้ว่าตัวละครหญิงเจ้าจอมสารก็มีตัวละครละเอียด รอบคอบ ใจเย็น อดทนอดกลั้นในการหาสาเหตุการเสียชีวิตของเจ้าจอมดอกแก้วได้จนสำเร็จ

1.3 ตัวละครที่มีความยุติธรรม รักความถูกต้อง

ความยุติธรรม รักความถูกต้อง เป็นคุณลักษณะสำคัญไม่น้อยกว่าด้านอื่น เพราะบางครั้งก็อาจมีการจับผู้ร้ายผิดตัวหรือบางคนก็ผู้ร้ายตัวจริงพยายามสร้างหลักฐานเท็จ เพื่อเบี่ยงเบนประเด็นทำให้ตำรวจเข้าใจผิดหรือสงสัยบุคคลอื่นแทน ฉะนั้นนักสืบที่ดีจึงต้องมีความยุติธรรมยึดมั่นในความถูกต้อง แม้การหาตัวผู้ร้ายตัวจริงอาจจะยากหรือเสี่ยงอันตราย แต่นักสืบที่มีใจรักความถูกต้องก็ยอมเหนื่อยเพื่อให้คนผิดได้รับโทษ

ตัวอย่างที่ 3

“เราจะคว่นสรุปแบบนี้ไม่ได้” คุณหญิงแสร้ไม่เห็นด้วย “หลักฐานยังน้อยเกินไป ถ้าเป็นพ่อประจ้ง...เหตุใดเผ่าสาส์กบ้ายจึงจะได้พูดว่าคนสังหารแม่นวลคือพระอัครมเหสี...”

(Pongsakorn, 2017, p. 257)

จากตัวอย่าง กล่าวถึงเหตุการณ์ที่แม่นวลโดนสังหาร เมื่อสอบถามพยานบุคคลที่พบเห็น และหลักฐานต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอที่จะสรุปได้ว่าใครคือผู้ร้ายที่แท้จริง ผู้ต้องสงสัยน่าจะเป็นพระอัครมเหสีกลางลงมือ อาจจะเป็นพระเทพบริบาล หรืออาจจะเป็นพ่อประจ้งก็ได้ แสดงให้เห็นว่าตัวละครหญิง คือ คุณหญิงแสร้มีความยุติธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง สามารถคิดวิเคราะห์ลำดับเหตุการณ์ได้เป็นอย่างดีและรอบคอบ

1.4 ตัวละครที่มีความกล้าหาญ

ความกล้าหาญในนวนิยายซีรีส์สายเลือดนักสืบหญิงของพงศกรได้สร้างกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงให้มีบทบาทเป็นนักสืบมีบุคลิกภาพที่กล้าหาญ แม้อุปสรรคในการค้นหาความจริงของเรื่องราวที่เกิดขึ้นจะน่ากลัว หรืออันตรายมากเพียงใดแต่ตัวละครหญิงก็มีความกล้าหาญพร้อมเผชิญหน้ากับปัญหาอย่างไม่ท้อถอยหรือถอดใจ

ตัวอย่างที่ 4

“นายสมบัติมีธุระอะไรกับฉัน” คุณหญิงเปลวทนถามถ้อยถามทั้งที่พอจะเดาว่านายสมบัติมาพบด้วยเรื่องอะไร...เขาวางของกระดาษาที่ภายในมีรูปภาพจากร้านฉายารสถึงหลังตรงหน้าคุณหญิงโดนแรง ดวงตาที่จ้องมองตรงหน้านั้นแดงก่ำ...“มีมิจุดประสงค์อะไร ถึงเอากาพถ่ายในของนี้ไปให้ทุก คัดจะประจานกูอย่างนั้นหรือ” “ไม่ได้มีวัตถุประสงค์อะไร ไม่ได้คิดจะประจาน” แม้อีกใจจะเต้นโครมคราม หากคุณหญิงเปลวทนก็จ้องตาอีกฝ่ายไม่ยอมถอย “ก็ในเมื่อภาพนี้เป็นภาพของคุณ...ฉันก็แค่เอาไปให้ก็เท่านั้น...ถ้าคิดจะประจาน ฉันเอาไปลงหนังสือพิมพ์ เอาไปติดในที่สาธารณะไม่ดีกว่าหรือ แต่ฉันไม่ทำ เพราะเป็นภาพที่คุณถ่ายกับเพื่อนของฉันด้วยความตั้งใจ”

(Pongsakorn, 2019a, p. 336)

จากตัวอย่าง คุณหญิงเปลวทนนำรูปถ่ายนายสมบัติกับวิทัศน์แต่งการเป็นหญิง นายสมบัติเกิดความไม่พอใจจึงเกิดมีปากเสียงกัน เธอใช้สติปัญญาในการหลอกล่อให้ผู้ต้องสงสัยพูดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จากตัวบทข้างต้นผู้เขียนนำเสนอตัวละครหญิงให้มีบุคลิกลักษณะที่ใจเย็น รอบคอบ กล้าหาญ และกล้าเผชิญเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ใช้อารมณ์แต่ใช้ความกล้าหาญในการเผชิญหน้าแทน

1.5 ตัวละครหญิงมีไหวพริบปฏิภาณ มีสติและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

พงศกรได้สร้างกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงให้มีบทบาทเป็นนักสืบ ซึ่งบุคลิกภาพการมีไหวพริบปฏิภาณ มีสติและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีของนักสืบควรจะต้องมี เพราะจะช่วยให้ตัวเองรอดพ้นจากปัญหาที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้คาดคิดมาก่อนได้เป็นอย่างดี

ตัวอย่างที่ 5

ลูกจันแสร้งถ่วงเวลา เธอมองข้ามไหล่ชายทั้งสามไปเห็นอะมีนะที่กำลังเดินขึ้นเรือนมาพอดี จึงรีบไปส่งสัญญาณเด็กสาวชาวอินเดยารู้สึกว่าเกิดอะไรขึ้น และขยิบตาให้อะมีนะรีบไปบอกพุดซ้อนให้รู้ตัวไว้อีกก่อน.....“งานนี้ต้องยกความดีให้อะมีนะหะ” พุดซ้อนหันไปเอ่ยชมเด็กสาวอินเดยที่นั่งอยู่มุมห้อง “อะมีนะหัวไวมาก ระหว่างที่พวกเราพยายามถ่วงเวลากับคนพวกนั้น อะมีนะก็รีบไปที่ หอคนไข้ช่วยกันกับบ่าวสองสามคน พาตัวลงไปซ่อนอยู่ในห้องลับได้ทันท่วงทีด้านหลังเรือนอย่างไรเล่าคะพี่อินทร์”

(Pongsakorn, 2017, pp. 203, 209)

จากตัวอย่าง เมื่อเกิดเหตุการณ์ชายฉกรรจ์จำนวนสามคนบุกเรือนหมอมโหมต ลูกจันสังเกตการแต่งตัวน่าจะเป็นข้าราชการมาจากกรมวัง ชายฉกรรจ์ทั้งสามอ้างว่าตนเป็นตำรวจได้รับคำสั่งให้มารับตัวพอง เมื่อได้ฟังเช่นนั้นลูกจันก็ไม่ว่างใจคนแปลกหน้า เธอมีสติและมีปฏิภาณไหวพริบ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างดีเยี่ยมจึงแสร้งถ่วงเวลา และส่งสัญญาณให้อะมีนะรีบไปแจ้งให้พุดซ้อนทราบเรื่อง และนำตัวลงไปซ่อนตัวอย่างรวดเร็ว

1.6 ตัวละครหญิงเป็นคนช่างสังเกต

การช่างสังเกตปรากฏในตัวละครที่มีบทบาทเป็นนักสืบ และเป็นลักษณะสำคัญในการตรวจหาหลักฐาน พิสูจน์ข้อเท็จจริง เพื่อนำไปใช้ยืนยันถึงสาเหตุของการตายที่แน่ชัดว่าเป็นอุบัติเหตุหรือเป็นการฆาตกรรม

ตัวอย่างที่ 6

สิ่งที่สะดุดใจพุดซ้อนมากที่สุดก็คือฝรั่งที่ตายเป็นผู้ชาย แต่กลับแต่งกายราวผู้หญิงสยาม หมสไปสีชมพูนั่งฟังยาวลอมเห่า...พุดซ้อนจ้องมองชิงผืนนั้นแล้วก็ต้องอ้าปากค้างด้วยความประหลาดใจ ด้วยลวดลายละเอียดที่ปรากฏบนผืนผ้านั้นคุ้นตายิ่งนัก หลอนพิ่มพ้าเสียงแผ่ว रिมีปากสันระริกด้วยความประหลาด...“...ลายกินรี...” ผ้าลายกินรีมาอยู่ที่ฝรั่งคนนี้ได้อย่างไร ในเมื่อเป็นผ้า “ลายยาง” ที่ใช้กันเฉพาะอยู่แต่ในวังเท่านั้น

(Pongsakorn, 2018a, pp. 20 - 21)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนเล่าถึงเหตุการณ์ตายของชาวต่างชาติเพศชาย ลักษณะสภาพศพแต่งกายเหมือนหญิงชาวไทย หมสไปสีชมพูนั่งฟังยาวลอมเห่า เมื่อพุดซ้อนได้สังเกตลายผ้าผืนนั้นรู้สึกคุ้นตาและประหลาดใจเป็นอย่างมาก เพราะผ้าผืนนั้นเป็นผ้าลายยาง หมายถึง ผ้าที่ราชสำนักสยามสงวนไว้ใช้เฉพาะในราชสำนัก ใช้เฉพาะพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์ชั้นสูง ไม่มีการผลิตหรือจำหน่ายตามท้องตลาดทั่วไป โดยจัดวาดต้นแบบลายผ้าสยามเพื่อให้อินเดียผลิตลายผ้า (Samanchart, 2021, p. 3) สิ่งนั้นก็คือผ้าลายกินรี จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าพุดซ้อนเป็นคนช่างสังเกตเพราะสังเกตแม้กระทั่งลายผ้าของผู้เสียชีวิตว่าเป็นลายใด

1.7 ตัวละครหญิงกล้าตัดสินใจ

การกล้าตัดสินใจเป็นลักษณะสำคัญต่อการเป็นนักสืบเนื่องจากการสืบหาตัวคนร้ายในคดีต่าง ๆ จำเป็นต้องทำงานแข่งกับเวลา เพราะคนร้ายอาจจะรู้ตัวและหาหนทางหลบหนีได้ หรืออาจจะฆาตกรรม พยายามอื่น เพื่อปิดปากหรืออำพรางคดีได้ จึงทำให้ต้องรีบตัดสินใจในเวลาอันรวดเร็ว

ตัวอย่างที่ 7

“ฉันทาลังสงสัย” คุณหญิงพูดเพียงเท่านั้นแล้วก็นิ่งไป “พ่อเด็กดูโหดร้ายมาก แต่ไม่น่าจะเป็นคนลงมือ” “อะไรที่ทำให้คุณหญิงเชื่อแบบนั้น” ดนยาย้อนถาม “มีหลักฐานและข้อสงสัยหลายอย่าง” คุณหญิงถอนใจยาว “ศพของเอกถูกฆ่าท้อง ควักเอาอวัยวะภายในออกไป...” “เหมือนกับเด็กรายอื่น ๆ ก่อนหน้านั้น” ดนยาอ้าปากค้าง..... คุณหญิงเชิญนกใช้ผ้าเช็ดหน้าผืนใหญ่รวบผมเอาไว้หลวม ๆ เธอและดนยาตัดสินใจทิ้งวอตเอาไว้ แล้วออกมาที่ตำนานังเรือไปยังชุมชนที่เป็นบ้านของเด็กหญิงเกิดด้วยกัน

(Pongsakorn, 2019c. pp. 274-276)

จากตัวอย่าง เมื่อเกิดเหตุการณ์เด็กหญิงเสียชีวิต ถูกฆ่าท้องและควักเอาอวัยวะภายในไป คุณหญิงเชิญนกจึงเกิดความสงสัยจากหลักฐานและข้อสงสัยหลายอย่าง เธอจึงตัดสินใจไปเกิดเหตุเพื่อสืบหาความจริงว่าใครเป็นคนฆาตกรรมกันแน่

1.8 ตัวละครหญิงมีความมุ่งมั่นตั้งใจ

ความมุ่งมั่นตั้งใจเป็นลักษณะที่ปรากฏในตัวละครหญิงของพงศกรที่มีบทบาทในการสืบคดีในนวนิยายซีรีส์สายเลือดนักสืบหญิงชุดนี้ เนื่องจากการเข้ามาช่วยสืบคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นมีความเสี่ยงอันตรายอย่างยิ่ง เพราะอาจถูกลอบทำร้าย หรือในบางครั้งอาจต้องลงมือตรวจศพด้วยตนเอง หากไม่มีความมุ่งมั่น ตั้งใจจริงแล้วก็จะเกิดความหวาดกลัวจนท้อแท้และท้อถอยไปในที่สุด

ตัวอย่างที่ 8

“ลาพังแค่ลูกปิ่นที่อักษร V ไม่ได้หมายความว่าท่านเจ้าคุณวิศวา หรือท่านเจ้าคุณวิเศษ คือคนร้าย เรายังสรุปแบบนั้นไม่ได้ เพราะบุคคลที่มีชื่อขึ้นต้นด้วยอักษรตัว V อาจเป็นคนอื่น ๆ ก็ได้ อีกอย่าง... กระสุนอีกหนึ่งนัดก็ไม่ได้มีอักษรอะไรสลักเอาไว้เสียด้วย เป็นไปได้ว่าคนร้ายอาจจะมียามากกว่าหนึ่งคน” “ยังไม่ว่าก็ต้องหาทางเอาปืนพกประจำตัวของเจ้าคุณทั้งสองมาตรวจให้ได้” คุณหญิงฉัตรกนกหมายมั่น เธอทราบปัญหาจากหลวงบุรณะประชาวว่าเจ้าคุณวิศวา ไม่นอญญาติให้ตรวจปืนประจำตัวของท่าน “และอาจจะต้องหาทางตรวจเสื้อผ้า ชุดที่ท่านเจ้าคุณทั้งสองสวมในวันที่เกิดเหตุด้วยนะครับ” ... “ถ้าสืบกันตรง ๆ ไม่ได้...หญิงก็จะหาวิธีสืบทางอ้อมเอาเองก็แล้วกัน” คุณหญิงฉัตรกนกพิมพ์

(Pongsakorn, 2019b, pp. 261-264)

จากตัวอย่าง คุณหญิงฉัตรกนกมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะสืบหาตัวคนร้ายว่าใครเป็นผู้ยิงคุณหญิงวิศวานุถิตเสียชีวิต โดยใช้กระดาศลิตมัสสุเข้ากับแขนเสื้อ และตัวเสื้อของผู้ต้องสงสัยที่สวมในวันเกิดเหตุ คือ เจ้าคุณวิศวานุถิต และเจ้าคุณวิเศษ เพื่อตรวจเช้ามัดนปิ่นจะได้สืบหาตัวคนร้ายว่ากระสุนปืนที่มีอักษรตัว V สลักเอาไว้เป็นของใครกันแน่

2. กลวิธีการนำเสนอด้านปฏิสัมพันธ์

การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ทุกเพศ ทุกวัย และทุกชนชั้น เป็นคุณลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งที่ตัวละครหญิงในนวนิยายซีรีส์ชุดสายเลือดนักสืบหญิงนี้มี และเป็นลักษณะที่สำคัญที่ช่วยในการแสวงหาหลักฐานหรือข้อมูลสำคัญที่จะช่วยในการไขคดีในเรื่องให้คลี่คลายได้ง่ายขึ้น เพราะตัวละครมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในครอบครัว มีเพื่อนหรือคนรู้จักในหลากหลายอาชีพ เมื่อไปสอบถามหรือไปขอความช่วยเหลือก็จะได้รับความร่วมมืออย่างดี

2.1 ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว

จากการศึกษากลวิธีการนำเสนอด้านปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัวในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศพร พบปฏิสัมพันธ์ในทางที่ดีในด้านการดักเตือน การช่วยเหลือ และให้กำลังใจ ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 9

“ใครว่าขงเยะ” แม่ชีนิ้วหน้า “ฉันทือนด้วยความหวังดีตะหาก หัดทำการทำงาน ขยันขันแข็งให้มันมากกว่านี้หน่อย พ่อแม่เป็นพี่ชายต้องเป็นหลักให้หน่อย ๆ เข้าใจไหม”

(Pongsakorn, 2017, p. 141)

จากตัวอย่าง แม่ชีเจ้าจอมสารภีหรือเจ้าจอมสารภีมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อมีผู้เป็นหลานชาย คอยดักเตือนในการช่วยทำงานที่เรือนหมอ พ่อมีเป็นพี่ชายควรที่จะเป็นหลักให้หน่อย ๆ มีข้อเสียหาความสำราญ การเล่นหัว เล่นไป ตีไป เป็นอบายมุข และผิดศีลธรรม

2.2 ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม

จากการศึกษากลวิธีการนำเสนอด้านปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคมในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศพรพบลักษณะของปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ และให้อภัยผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 10

“ถ้าอย่างจะสืบเรื่องการตายของวิศิษฐ์...ทำไมต้องเป็นฉัน” “อย่างที่คุณบอกไปตอนแรก...เพราะคุณหญิงเปลาคือเพื่อนที่วิศิษฐ์สนิทด้วยมากที่สุด วิศิษฐ์น่าจะเล่าอะไรต่อมิอะไรให้คุณเปลาฟัง และนั่นอาจจะเป็นเบาะแสสำคัญ” วิรุทธอดใจเบาๆ “ส่วนอีกประการหนึ่ง...ผมเชื่อว่าคุณเปลา มีความสามารถทางการสืบสวนสอบสวน”...เมื่อฟังเหตุผลของวิรุทธจบลง คุณหญิงเปลาทักถึงกับอึ้งไป ไม่รู้จะหาเหตุผลใดมาเอ่ยปฏิเสธ เพราะเธอเองก็สงสัยตั้งแต่แรกแล้วว่าวิศิษฐ์ไม่ได้ฆ่าตัวตาย หากการจะสืบคดีโดยลำพังนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย แม้ท่านชายดำรงชาติทรงรับปากว่าจะช่วยก็ไม่ง่าย ดังนั้น การที่มีพี่ชายของวิศิษฐ์มาขอรับให้เธอช่วย จึงเท่ากับเป็นการช่วยเปิดทางสะดวกให้หนึ่งชั้น..... “ฉันจะช่วยสืบคดี...แต่คุณต้องรับปากว่าจะช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือทุกอย่างตามที่ฉันขอตกลงไหม” คุณหญิงเปลาทักกว่า

(Pongsakorn, 2019a, pp. 112-116)

จากตัวอย่าง ตัวละครหญิงเปลวนกมีปฏิสัมพันธ์กับทุกคนในบางเบ็ด คอยช่วยเหลือชาวเมืองบางเบ็ดเสมอ เมื่อนายวีรธมาขอให้ช่วยสืบคดีการตายของวิศน์ซึ่งเป็นน้องชายเพื่อพิสูจน์ว่าไม่ใช่การฆ่าตัวตาย แต่เป็นการฆาตกรรม

3. กลวิธีการนำเสนอด้านสถานภาพและบทบาท

ในสังคมบุคคลแต่ละคนจะมีสถานภาพต่าง ๆ ในขณะเดียวกันบุคคลไม่ได้กำหนดสถานภาพตัวเอง แต่เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างสังคมเป็นสิ่งที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตร สามีกับภรรยา เป็นต้น ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีสถานภาพและการกระทำอยู่ในขอบเขตของสถานภาพและบทบาท จึงเป็นลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้หรือเป็นไปตามพฤติกรรมของสถานภาพของแต่ละบุคคล โดยที่บทบาทก็คือการปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพนั่นเอง Suphap (1999, pp. 26-27)

3.1 สถานภาพและบทบาทของลูกสาว

3.1.1 ลูกสาวผู้กตัญญู เป็นลูกสาวที่รู้สำนึกในบุญคุณ เคารพ เชื่อฟัง ดูแลปรนนิบัติช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของครอบครัว ซึ่งลูกสาวที่ดีจะอยู่ในโอวาทคำสั่งสอนของพ่อแม่ ปฏิบัติตนต่อพ่อแม่ด้วยความเคารพ และมีความกตัญญู เอาใจใส่ ปรนนิบัติดูแลติดต่อมา ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 11

“แต่ในหมู่บ้านของเราที่ไม่มีผู้ชายคนไหนเหมาะสมกับแกเท่าเผ่ารามจันทร์อีกแล้วนะ” แม่ช่วยพูด “อย่างไรเสียแกก็ต้องแต่งงาน จะอยู่ชั้นคานแบบนี้ไปไม่ได้หรอก พ่อกับแม่มองดูแล้ว ตารามจันทร์นี้แหละเหมาะสมที่สุด เพราะเป็นวรรณะแพทย์เหมือนกันกับเรา มีกิจการเหมือน ๆ กัน แถมยังมีฐานะร่ำรวยมากเสียด้วย แต่งงานไปแล้วจะมีความสุขไปจนตาย”...รามจันทร์เรียกสินสอดจากครอบครัวของเธอนิดหน่อยพอเป็นพิธี ตาแกไม่ได้อยากได้เงินทอง เขากระแสนอยากได้ตัวอะมึนนะหมาเป็นเมียมากกว่า หลังจากเข้าพิธีเสร็จเรียบร้อยแล้ว รามจันทร์ก็แสดงความจริงใจด้วยการคืนเงินสินสอดทั้งหมดให้กับมารดาของเด็กสาว แถมด้วยเงินทอง ผ้าผ่อนแพรพรรณ ข้าวสารบริวารและที่ดินอีกเป็นจำนวนมาก

(Pongsakorn, 2018a, p. 334 - 335)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนนำเสนอตัวละครหญิงอะมึนนะหมีในสถานภาพและบทบาทของลูกสาวสะท้อนในด้านความรู้สึกนึกคิด ลูกสาวยังเอาใจใส่ความรู้สึกด้านจิตใจของพ่อแม่ ห่วงใยความรู้สึกของท่านเพื่อไม่ให้พ่อแม่ต้องกังวลใจในเรื่องต่าง ๆ อันเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่ลูกสาวที่ดีพึงมี ซึ่งลูกสาวที่ดีก็ควรเข้าใจด้วยว่าพ่อแม่ต้องการให้ลูกตระหนักในความรัก ความเข้าใจที่พ่อแม่มีต่อลูกด้วยเช่นกันเป็นลูกสาวที่เชื่อฟังพ่อแม่ โดยเฉพาะการแต่งงานของลูกสาวก็ต้องได้รับการยอมรับ และยินยอมในการแต่งงานจากพ่อแม่ด้วย

3.1.2 ลูกสาวผู้น่ารักครอบครัว เป็นลูกสาวที่รับผิดชอบกิจการของครอบครัว และภาระต่าง ๆ ลูกสาวสามารถทำหน้าที่ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ เป็นผู้แบกรับดูแลรับผิดชอบภาระทางเศรษฐกิจภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวถือเป็นการตอบแทนคุณ ลูกสาวจึงมีสถานภาพและบทบาทในฐานะหัวหน้าครอบครัว ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 12

เรือนหมอโหมตมีบ่าวไพร่หลายสิบคน ด้วยกิจการยาสมุนไพรที่ทำขายนั้นต้องอาศัยแรงงานจำนวนมาก บ่าวเกือบทั้งหมดเป็นบ่าวที่อยู่มาตั้งแต่สมัยหมอโหมตยังมีชีวิต เมื่อสิ้นหมอโหมต พุดซ้อนก็รับภาระเลี้ยงดูพวกเขาต่อ นับเป็นเรื่องใหญ่สำหรับหญิงสาวมิใช่น้อย

(Pongsakorn, 2018a, p. 65)

ทุกคนในเรือนหมอโหมตล้วนแล้วแต่เกรงใจแม่หญิงพุดซ้อน ไม่เว้นแม้แต่ผู้เป็นพี่ชาย แม่เฮงและแม่พิกุล เป็นที่รู้กันดีว่าธิดาของหมอโหมตเป็นคนตรง เป็นคนเด็ดขาด ใครดีก็ว่าดี ใครร้ายก็ว่าร้าย ในสายตาของคนภายนอก เธอดูเหมือนใจดี แต่ถ้าเป็นคนที่ไม่ใกล้ชิดกันแล้วก็จะรู้ว่ายามเอาจริงนั้น เธอก็ไม่ยอมอ่อนข้อให้กับใครหน้าไหนทั้งนั้น ด้วยเหตุนี้พุดซ้อนจึงสามารถปกครองคนทั้งบ้านได้เป็นอย่างดี

(Pongsakorn, 2018a, p. 226)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนได้เล่าถึงตัวละครหญิงพุดซ้อนเป็นลูกสาวของหมอโหมต เมื่อบิดาเสียชีวิตลูกสาวจึงเป็นผู้ถ่ายทอดเอาสรรพวิชาความรู้ทางการแพทย์ เช่น การรักษานกไข้ การปรุงยาสมุนไพรเพื่อสร้างรายได้มาจุนเจือปากท้องของคนในครอบครัว ซึ่งพุดซ้อนมีบุคลิกภาพเป็นคนตรงไปตรงมา เด็ดขาด กล้าตัดสินใจ จึงทำให้คนในครอบครัวให้ความเกรงใจ และปกครองบ่าวไพร่ได้เป็นอย่างดี

3.2 สถานภาพและบทบาทของแม่

กลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงที่ถูกใส่เครื่องหมายในเรื่องของสถานภาพและบทบาทภายในครอบครัวในฐานะของ “แม่” ซึ่งถือเป็นสถานภาพในฐานะเป็นผู้ให้กำเนิด คือ การดูแลอบรมลูกให้มีเหตุผล ไม่ใช้อารมณ์ เมื่อลูกทำความผิดก็ควรขึ้นชมเป็นกำลังใจให้ทำความดีต่อไป และเป็นที่พึ่งของลูก (Suphap, 1999, p. 16) พบสถานภาพและบทบาทด้านบวก และด้านลบผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 13

“แต่หลักฐานและผลการขึ้นสูตรทั้งหมด จะเป็นเครื่องตัดสินว่าข้อสันนิษฐานของเราถูกต้องหรือไม่ ระหว่างนี้ที่ผลการขึ้นสูตรต่าง ๆ ยังไม่ออกมา แม่คิดว่าหญิงไม่ควรแสดงท่าทางผิดปกติให้ดวงสุตาเห็น เพราะจะเป็นการแหวกหูกู้ให้สูงตื่น...” “นี่คือจุดอ่อน” หม่อมกนกอรพุดต่อ “จะรบกับใคร เราต้องปิดจุดอ่อนอย่าให้คู่ต่อสู้เห็น...เข้าใจไหมหญิงฉัตร”

(Pongsakorn, 2019b, pp. 253 - 254)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนนำเสนอตัวละครหญิงหม่อมกนกอร คอยอบรมเลี้ยงดูลูกโดยการให้เหตุผลให้กำลังใจ และสอนลูกให้รอบคอบในการสืบคดีการตายของคุณหญิงวิสวนภูมิไม่ควรปิกหมัดว่าใครเป็นคนผิด ไม่แสดงกริยา สีหน้า และแววตาให้ผู้อื่นรู้ว่าเราคิดอย่างไร เพราะจะทำให้ผู้ต่อสู้เราเห็นจุดอ่อนเราได้

ตัวอย่างที่ 14

“ก็ใครที่สอนฉันทนเล่นไฟ เล่นถั่ว เล่นโปขัดตาทัพเป็นเพื่อนกันเล่า” มีหัวเราะร่วน “ถ้าไม่ใช่แม่...สอนให้เล่นจนฉันทิดใจ แบบนี้แล้วจะมาโทษฉันฝ่ายเดียวก็ไม่ถูกหรอกนะจ๊ะ”

(Pongsakorn, 2018a, p. 97)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนเล่าถึงแม่เองเวลาว่างมักจะสอนมี ผู้เป็นลูกชายเล่นการพนัน เช่น เล่นไพ่ เล่นถั่ว เล่นโป เป็นประจำจึงทำให้ลูกซึมซับ ชอบเที่ยวเตร่กับเพื่อน เข้าบ่อน เล่นไพ่ ตีโก่เป็นประจำ ไม่สนใจจะศึกษาดำรงอาชีพใญ่ที่บิดาเป็นถ่ายทอด ดังจะเห็นได้ว่าแม่เองเป็นแม่ที่ดูแลลูก และอบรมสั่งสอนลูกได้เป็นอย่างดี แต่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของลูกไม่เหมาะสมจนทำให้ลูกลอกเลียนแบบพฤติกรรมของแม่

3.3 สถานภาพและบทบาทของภรรยา

3.3.1 ภรรยาที่ดีงาม เป็นภรรยาที่ปรนนิบัติดูแลสามีอย่างดี ให้เกียรติสามี ซึ่งภรรยาที่ดีคนปรนนิบัติดูแลเอาใจใส่เรื่องอาหารการกิน การดูแลสามียามป่วยไข้และให้เกียรติสามี เช่น การพูดคุยใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาของครอบครัว ไม่ด่วนตัดสินใจเอง ไม่เอาแต่ความคิดของตัวเองเป็นที่ตั้งแต่ฝ่ายเดียว ให้เกียรติสามีในการตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตัวอย่างที่ 15

กัปตันมองร่ำรวยเงินทองก็จริง หากเขาไม่เคยยอมให้ภรรยาถือเงิน คลารามีหน้าที่ดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อยในบ้านไม่ต่างอะไรกับข้าทาสที่มีหน้าที่รับใช้สามี นาน ๆ ครั้งกัปตันมองถึงจะพาเธอออกงานไปสมาคมกับฝรั่งคนอื่น ๆ

(Pongsakorn, 2018a, p. 178)

จากตัวบทข้างต้น คลารา ทำหน้าที่เป็นภรรยาที่ดี ปรนนิบัติดูแลสามีอย่างดี ดูแลการบ้าน การเรือน ทำอาหาร ซึ่งไม่ต่างจากทาสที่รับใช้สามี ไม่ค่อยได้ออกงานสมาคมสังสรรค์งานสังคม เนื่องจากกัปตันมองถูกผู้เป็นภรรยาว่าไม่เคยได้รับการศึกษา จึงไม่มีความรู้และความสามารถในการเข้าสมาคมที่จะเชิดชูสามีได้ จึงเป็นเหตุให้คลารายอมรับสถานะที่ไม่มีปากเสียง คอยแต่ทำงานบ้านเท่านั้น

3.3.2 ภรรยาที่ภาคภูมิใจ เป็นภรรยาที่ทำงานเคียงข้างสามี เป็นที่ปรึกษาในการทำงาน ช่วยเข็ดหน้าชูตา ซึ่งภรรยาที่เป็นผู้หญิงสมัยใหม่จะมีบทบาทการแบ่งเบาภาระหน้าที่การงาน เป็นคู่คิดที่ปรึกษา ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ คอยช่วยเหลือดูแลกันในการทำงานเคียงข้างสามี ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตัวอย่างที่ 16

“การเมือง อำนาจ และอิทธิพลล้วนเป็นเรื่องยุ่งเหยิงวุ่นวายการบ้านเมืองที่เราเห็นว่าวุ่นวายมากแล้ว ฝ่ายโนอิงฝ่ายยากและสลับซับซ้อนมากเสียยิ่งกว่า” คุณหญิงแสร้งตอบบุตรชายเสียงแผ่ว เธอร่วมชีวิตกับออกญาวิไชยปราการมานาน มิได้เป็นเพียงแค่แม่บ้านแม่เรือนธรรมดาหากเป็นเพื่อนคู่คิดของสามีมาโดยตลอด

(Pongsakorn, 2018a, p. 219)

จากตัวอย่าง ผู้เขียนเล่าถึงคุณหญิงแสร้งเป็นลูกสาวของออกญาโกษาธิบดี เธอได้ศึกษาดำรงพิชัยสงคราม และตำราสำคัญอื่น ๆ อย่างเชี่ยวชาญ อีกทั้งยังเคยรับราชการในตำแหน่งของพระมหีของพระเจ้าปราสาททอง เมื่อเธอแต่งงานกับออกญาวิไชยปราการ ทำหน้าที่เป็นแม่บ้านที่สมบูรณ์ และยังเป็นเพื่อนคู่คิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่การงานของสามีได้เป็นอย่างดี

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร ผู้วิจัย ได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดพฤติกรรมการนำเสนอตัวละครหญิง และแนวคิดสตรีนิยม โดยแบ่งออกเป็น 3 กลวิธี คือ 1) กลวิธีการนำเสนอด้านบุคลิกภาพนักสืบของตัวละครหญิง ประกอบด้วย 8 ลักษณะ ได้แก่ ตัวละครหญิงมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ตัวละครหญิงมีความละเอียด รอบคอบใจเย็น อุดมคติอดกลั้น ตัวละครหญิงมีความยุติธรรม รักความถูกต้อง ตัวละครหญิงมีความกล้าหาญ ตัวละครหญิงมีไหวพริบ ปฏิภาณ มีสติและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ตัวละครหญิงเป็นคนช่างสังเกต ตัวละครหญิงกล้าตัดสินใจ และตัวละครหญิงมีความมุ่งมั่นตั้งใจ 2) กลวิธีการนำเสนอด้านปฏิสัมพันธ์ ประกอบด้วย 2 ลักษณะ ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม และ 3) กลวิธีการนำเสนอด้านสถานภาพ และบทบาท ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการศึกษา 3 ลักษณะ คือ 3.1) สถานภาพและบทบาทของลูกสาว ประกอบด้วย 2 ลักษณะ ได้แก่ ลูกสาวผู้กตัญญู และลูกสาวผู้น่ารักรอบคอบ 3.2) สถานภาพและบทบาทของแม่ ประกอบด้วย 2 ลักษณะ ได้แก่ สถานภาพและบทบาทของแม่ด้านบวก และด้านลบ และ 3.3) สถานภาพและบทบาทของภรรยา ประกอบด้วย 2 ลักษณะ ได้แก่ ภรรยาที่ติงตม และภรรยาที่ภาคภูมิใจ

จากการศึกษาผู้วิจัยอภิปรายผลเกี่ยวกับพฤติกรรมการนำเสนอตัวละครหญิงในนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนของพงศกร จำนวน 6 เล่ม พบพฤติกรรมการนำเสนอด้านบุคลิกภาพนักสืบของตัวละครหญิง ทั้ง 7 ตัว คือ เจ้าจอมสารภี คุณหญิงฉัตรกนก คุณหญิงแสร้ง คุณหญิงเปลวกรณ ลูกจัน พุดซ้อน และคุณหญิงเชิญกนก จากนวนิยายซีรีส์ “สายเลือดนักสืบหญิง” โดยผู้เขียนมีพฤติกรรมการนำเสนอด้านบุคลิกภาพนักสืบของตัวละครหญิง 8 ลักษณะ พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ประมวลเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีความละเอียดรอบคอบ ใจเย็น อุดมคติอดกลั้น มีความกล้าหาญ เป็นคนช่างสังเกต กล้าตัดสินใจ มีไหวพริบ ปฏิภาณสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันจนสามารถคลี่คลายเรื่องราวในคดีฆาตกรรมที่เกิดขึ้นได้ด้วยความถูกต้องและยุติธรรม สอดคล้องกับ Khunthong and Suntarothok (2019, p. 45) กล่าวว่า นักสืบเป็นตัวละครที่มีความสามารถ เฉลียวฉลาด ช่างสังเกต มีไหวพริบ สามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบ จนสามารถคลี่คลายปมปริศนาทั้งหมดที่เกิดขึ้นในเรื่องได้

พฤติกรรมการนำเสนอด้านปฏิสัมพันธ์ พบความสัมพันธ์ 2 ลักษณะ ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ปรากฏปฏิสัมพันธ์ในทางที่ตีด้านการดักเตือน การช่วยเหลือปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนช่วยให้กำลังใจในการสืบคดีฆาตกรรม และปฏิสัมพันธ์กับบุคคลในสังคม ส่วนใหญ่ปรากฏลักษณะของการช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ และให้อภัยระหว่างตัวละครหญิงกับบุคคลอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Inkhan, 2020) ได้ศึกษาเรื่อง ภาพลักษณ์ของตัวละครเอกฝ่ายหญิงที่ปรากฏในนวนิยายที่ได้รับรางวัล ของชมัยกร แสงกระจำ พบว่า ด้านปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสังคมในลักษณะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งปรากฏแง่มุมของความสัมพันธ์อันดีและความสัมพันธ์ในเชิงขัดแย้ง จุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากตัวละครฝ่ายหญิง และบทสรุปของเรื่องจะเป็นผู้แก้ไขปมปัญหาดังกล่าวเอง

กลวิธีการนำเสนอด้านสถานภาพและบทบาท ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการศึกษา 3 ลักษณะ คือ 1) สถานภาพและบทบาทของลูกสาว พบ 2 ลักษณะ ได้แก่ ลูกสาวผู้กตัญญู ปฏิบัติตนต่อพ่อแม่ด้วยความเคารพรัก เชื่อฟัง ดูแลปรนนิบัติช่วยเหลืองานต่าง ๆ ของครอบครัว อยู่ในโอวาทคำสั่งสอนของพ่อแม่ และลูกสาวผู้นำครอบครัว ทำหน้าที่ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบภาระทางเศรษฐกิจ ภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัวถือเป็นการตอบแทนคุณ 2) สถานภาพและบทบาทของแม่ พบสถานภาพและบทบาทของด้านบวก และด้านลบ การดูแลอบรมลูกให้มีเหตุผล ไม่ใช้อารมณ์ เมื่อลูกทำความผิดก็ควรชื่นชมเป็นกำลังใจให้ทำความดีต่อไป และเป็นที่พักพิงของลูก 3) สถานภาพและบทบาทของภรรยา พบ 2 ลักษณะ ได้แก่ ภรรยาที่ตึงเครียด ภรรยาที่ตีปรนนิบัติดูแลเอาใจใส่เรื่องอาหารการกิน การดูแลสามียามป่วยไข้และให้เกียรติสามีในการตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ และภรรยาที่ภาคภูมิใจ พบภรรยาที่เป็นผู้หญิงสมัยใหม่มีบทบาทในด้านการแบ่งเบาภาระหน้าที่การงาน เป็นคู่คิดที่ปรึกษา ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ คอยช่วยเหลือดูแลกันในการทำงานเคียงข้างสามี สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Wongsupachainimit, 2016) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสถานภาพและบทบาทผู้หญิงในนวนิยายของฉนวนรา พบว่า สถานภาพและบทบาทภรรยา พบภรรยาโดยนิตินัย และภรรยาโดยพฤตินัยก่อนการสมรสมีบทบาทดูแลให้เกียรติสามี ดูแลค่าใช้จ่ายในบ้าน วางแผนครอบครัว เลี้ยงดูลูกและทำงานไปด้วย สถานภาพและบทบาทลูกสาว เป็นลูกสาวสมัยใหม่กล้าคิดกล้าตัดสินใจ เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้สืบทอดกิจการมรดก กตัญญูเคารพพ่อแม่ สถานภาพและบทบาทแม่ เป็นแม่สมัยใหม่เลี้ยงดูลูกแบบตะวันตก สนับสนุนลูก และพบบทบาทของแม่เลี้ยงเดี่ยวมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาการนำเสนอดตัวละครหญิงจากนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนที่มีความหลากหลายของผู้แต่ง
2. เพื่อการทำวิจัยในประเด็นกลวิธีการนำเสนอตัวละครหญิงในงานเขียนประเภทต่าง ๆ ครั้งต่อไป

References

- Chaisaiswatthana, Y. P. (2009). *Basic knowledge about Thai literature* (3rd ed.). Thammasat University Printing House.
- Inkhan, P. (2020). The images of female main characters presented in awarded novels by Chamaiporn Saengkrajang. *Journal of Graduate Studies and Social Sciences Uttaradit Rajabhat University*, 10 (2), 69.
- Khunthong, S. & Suntarothok, S. (2019). *A Study of the Portrayal of Female Characters in the Novel 'Phuchanasipthi'* (Master of Arts Thesis). Burapha University.
- Kukiat, C. (2020). The image of female detective characters in the Sri Ayutthaya Women Detective series. *Journal of Academic Affairs*, 19 (2), 109–146.

- Nukulkit, S. (1996). **Current Thai literature** (3rd ed.). S.R. Printing Mass Products.
- Patket, U. (2008). Reconstructed feminism: A study of female empowerment in the male cage in Amy Tan's Mia Jao. **Journal of Humanities, Naresuan University**, 5 (2), 41–62.
- Phurisinsit, W. (2002). **Feminism: Social processes and concepts of the 20th century**. Kobfai.
- Pongsakorn. (2017). **Hemaraj pattern** (6th ed.). Groove Publishing.
- Pongsakorn. (2018a). **Kinnaree pattern** (7th ed.). Group Publishing.
- Pongsakorn. (2018b). **Lion pattern** (2nd ed.). Group Publishing.
- Pongsakorn. (2019a). **Pheokanok** (6th ed.). Group Publishing.
- Pongsakorn. (2019b). **Chatkanok** (4th ed.). Group Publishing.
- Pongsakorn. (2019c). **Invite Kanok**. Group Publishing.
- Prachakul, N. (2009). **Literary studies: Analysis of fiction**. An and Wiphasa.
- Punnotok, T. (1984). **Guidelines for the study of current literature**. Thai Wattana Panich.
- Samanchart, S. (2021). **Ayutthaya fabric - Patterned fabric: Artistic heritage of Ayutthaya**. Committee for the Promotion of Activities of Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.
- Sangkhaphan, T. (1995). **The phenomenon of literature**. Nakorn.
- Suphap, S. (1999). **Thai society and culture: Values, family, religion, traditions** (10th ed.). Thai Wattana Panich.
- Wongsupachainimit, S. (2016). **A Study of the Status and Roles of Women in the Novels of Nara (Master's thesis)**. Burapha University.